

Dr. Székely László:

RÖVID TUDOMÁNYOS ÉLETRAJZ. VÁLOGATOTT PUBLIKÁCIÓK

Rövid tudományos életrajz

Született: Baja, 1954 VII. 3.

Egyetemi végzettsége:

1. 1978. JATE, TTK, okleveles matematikus
2. 1982. ELTE BTK, okleveles filozófia előadó

Speciális egyetemi tanulmányok:

Elméleti fizikai speciálkollégiumok elsősorban a relativitás elmélete és a modern kozmológia területén, (JATE TTK)
Csillagászati és kozmológiai tárgyak a kandidátusi ösztöndíj keretében felvett kurzusok formájában (ELTE BTK)

Egyetemi doktori fokozat: JATE BTK, 1982.

Tudományos továbbképzési ösztöndíj: 1985-1988.

Kandidátusi fokozat: **MTA 1990.** (*Természettudomány és filozófia a modern kozmológiában.*)

1978-1980: számítástechnikai munkatárs a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán

1980-1985: tanársegéd a Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán

1985-1988: tudományos továbbképzési ösztöndíjas a Műegyetem Filozófia Tanszékén

1989- : tudományos munkatárs majd főmunkatárs az MTA Filozófiai Intézetében

2000-2003: Széchenyi Professzori Ösztöndíjas (ELTE TTK)

Kutatási terület: filozófiatörténet, ismeretelmélet, tudományfilozófia, tudománytörténet,

Közelebbi kutatási területei:

1. Az újkori filozófia és a természettudományok kapcsolata
2. A természettudományos megismerés ismeretelméleti problémái
3. Természettudomány kulturális kontextusa, természettudomány és hermeneutika
4. Természettudomány és vallás, természettudomány és metafizika viszonya, az antropikus kozmológiai elv
5. Thomas Kuhn tudományfilozófiája a legújabb kutatások fényében
6. A relativitáselmélet és a kozmológia kultúrtörténete és filozófiai ismeretelméleti háttere.
7. Palágyi Menyhért filozófiája

Oktatói tevékenység:

1978-1985: Juhász Gyula Tanárképző Főiskola, Filozófia Szakcsoport

1985-1988: Műegyetem, Filozófia Tanszék

1994-1995: JATE BTK, Filozófia Tanszék (óraadóként)

1990-2016: ELTE TTK, Filozófia Tanszék majd (a névváltozás után) Tudománytörténet és Tudományfilozófia Tanszék (meghívott előadóként)

A Műegyetemen és az ELTE BTK-n több PhD dolgozat opponense, illetve PhD jelöltek szakvizsgáztatója.

Legutóbbi tudományos projektek:

A tudományfilozófia és a tudománytörténet-írás perspektívái (lezárult OTKA kutatási program): a kutatási program vezetője

A fizika filozófiai kérdései (lezárult OTKA kutatási program): résztvevő

A magyar filozófiatörténet narratívái (OTKA kutatási program. lezárult 2017-ben): résztvevő

A kopernikuszi fordulat fél évezred távlatában (lezárult 2017-ben) a projekt egyik vezetője

Budapest, 2017. november 15.

Dr. Székely László

Székely László válogatott publikációi

Monográfiák:

-* Székely László: *Einstein kozmoszától a fölfűvődő világegyetemig: a standard kozmológiai paradigma története és filozófiai-ismeretelméleti háttere*. Bp.: ELTE BTK, 1990.

-* Székely László, *Az emberarcú kozmosz: az antropikus elv*. Áron Kiadó, Budapest, 1997.

-* Székely László: *A Nap magyar kutatója: Fényi Gyula és a jezsuita természettudomány*. Budapest, MTA Filozófiai Intézete, 1999.

Szerkesztett kötetek:

-* Székely László (szerk.): *Albert Einstein válogatott írásai*. Budapest: Typotex 2005.

Laki János, *- Székely László (szerk.): *A kopernikuszi fordulat fél évezred távlatában*. Budapest: L'Harmattan Kiadó, 2017. pp. 139-182. ISBN:[9789634142263](https://www.isbn-international.org/product/9789634142263)

Conference proceedings:

-* Székely László (szerk.): *Mathematics, Physics and Philosophy in the Interpretations of Relativity Theory*. Budapest: 2007.

-* Székely László (szerk.): *Mathematics, Physics and Philosophy in the Interpretations of Relativity Theory*. Budapest: 2009.

Néhány további publikáció:

-* László Székely, "Physical Theory and Philosophical Values." *Doxa* 9. MTA Filozófiai Intézete, Budapest, 1987. 159-181. oldal

-* László Székely, "On Two Interpretations of Zeno's Paradoxes." *Studies in Soviet Thought*, 39. (1990.) 241-255. o.

- * László Székely, "Melchior Palágyi's Space-Time." *Ultimate Reality and Meaning. (Interdisciplinary Studies in the Philosophy of Understanding.)* Vol. 19. No. 1. (1996), 3-15. o.
- * László Székely, „Why Not Lukács?” *Studies in East-European Thought*, 1999/4.
- * László Székely, "The Anthropic Principle and the Under-Determination of Relativistic Cosmolgy", in: M.C. Duffy and M. Wegener (eds.): *RECENT ADVANCES IN RELATIVITY THEORY, VOLUME 2*, Hadronic Press, Palm Habor, USA, 2001. 322-328."
- * László Székely, „Relativity in Terms of Measurement and Ether: Lajos Jánossy's Ether-Based Reformulation of Relativity Theory.” In: Michael C. Duffy and Joseph Levy (eds.), *Ether, Space-Time and Cosmology: New Insight into a Key Physical Medium*. Montreal: Aperion, 2009
- * Székely László, „Tudományfilozófia versus kultúrfilozófia: az európai tudománytörténet Oswald Spengler filozófiájának perspektívájában.” *Világosság* 50 (4) (2009) 89-110.
- * László Székely, “Lajos Jánossy’s Reformulation of Relativity Theory in the Contexts of ‘Dialectical Materialism’ and Traditional Scientific Rationalism” In: Poggi Stefano, Breidbach Olaf, Forstner Christian (szerk.) *Physics and Dialectical Materialism. (Jahrbuch für Europäische Wissenschaftskultur / Yearbook for European Culture of Science 6.)* Stuttgart: Franz Steiner Verlag, 2012. pp. 254-270.
- * Székely László, „William Paley természetes teológiája ma.” *Vigília* 77 (3) (2012) 188-196.;
- * Székely László, „A tudományos forradalmak szerkezete és a kopernikuszi recepció – 50 év után.” *Kellék* 47 (2012) 51-75.
- * László Székely, „Melchior Palágyi and the Four-Dimensional Space-Time: A Philosophico-Hermeneutic Theory of Space-Time by Philosopher from the Austro-Hungarian Monarchy at the Turn of the 19th-20th Century” In: Fleck, Guenther (szerk): *Hermeneutics of Science and Technology - a Reconsideration: Book of Abstracts Vienna: 2013.* pp: 31-33.
- * Székely László, „Interpretációk a fizikában” *Magyar Filozófiai Szemle*, 2013/4 7-84. o.
- * Székely László, „A newtoni természetfilozófia leibnizi kritikája a XXI. század elején” *Magyar Filozófiai Szemle*, 2015/1, 129-146. o. ;
- * Székely László: A kanti a priori és a nem eukleidészi geometriák. In: Tánzos Péter, Varga Rita (szerk.): „amennyiben szellemi lények vagyunk”: Tanulmányok Immanuel Kant aktualitásáról.” Budapest: L’Harmattan Kiadó, 2016. pp 51-67. o. ISBN:[978 963 414 170 9](https://doi.org/10.17974/j20160101)
- * Székely László: Indeterminizmus, kvantummechanika és akaratszabadság Karl Popper "nyitott világegyetem"-ében. *Magyar Filozófiai Szemle* 60. (2) pp. 67-82. (2016)
- * Székely László: Az információtechnológiai forradalom és a virtualitás Teilhard de Chardin kozmológiájának kontextusában *MAGYAR TUDOMÁNY* 178:(18) pp. 959-967. (2017)
- * Székely László : A kopernikuszi fordulat radikalizációja Giordano Bruno kozmológiájában. In: Laki János, Székely László (szerk.): *A kopernikuszi fordulat fél évezred távlatában.* Budapest: L’Harmattan Kiadó, 2017. pp. 139-182. ISBN:[9789634142263](https://doi.org/10.17713/9789634142263)

Budapest, 2017. november 15.

Székely László